

OBNAŻYĆ (18) *vb pf*

o prawdopodobnie jasne (tak w ob-), -a- (17), -ã- (1) *SiebRozmyśl*.

inf obnażyć (1). \diamond *fut* 1 sg obnażę (1). \diamond 2 sg obnażysz (1). \diamond 3 sg obnaży (2). \diamond 3 pl obnażą (2). \diamond *praet* 2 sg m -ś obnażył (1). \diamond 3 sg m obnażył (2). *f* obnażyła (2). \diamond 3 pl m pers obnażyli (2). \diamond *impers praet* obnaż(o)no (1). \diamond *part praet act* obnażywszy (3).

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde XVII w*.

Pozbawić odzieży, okrycia; nudare Vulg, PolAnt; discooperire PolAnt [kogo, co] (18) : A obroćisz twarz swoję przeciw oblężeniu Ieruzalem/ y obnażył rękę twoję ná nie [*et brachium tuum discoopertum*]/ á będzieł przeciw iemu prorokował. *BibRadz Ez 4/7; BudBib Iudith 9/2*; podkawży vbogiego/ fwoy mu płałcz dał/ á łam łiebie obnażył. *SkarŻyw 97; KlonWor 65*.

Zwroty: »ciało obnażyć« (2): Dziewiąta drogá twoiá była o moy namiłszy Pánie lezu Kryfte/ [...] kiedy oni złośliwi kátowie twoie naświetłze ćiało obnażyli *SiebRozmyśl C3, I2v*.

»głowę obnażyć« (1): (ten) głowy fwey nie obnaży [*caput suum non nudabit*] [*na znak żałoby*]/ y łzat fwoich nie rozedrze. *BudBib Lev 21/10*.

»obnażyć sromotnie« [*szyk zmienny*] (2): obnażyć łromotnie pánienkę kazał/ y do domu nierządneho prowadzić. *SkarŻyw 69; LatHar 319*.

W przen (1) : A kto cię obnażył/ rzeczę. P. Bog [*do Adama*]/ iedno grzech twoy *SkarŻyw 262*.

Przen (8) :

a) *Pozbawić czegoś* (6) : łzczerze łam łiebie obnażywłszy y przy vbołtwie Chryłtułowym zołtawáiąc: bogáty łobie łkarb łálki Bożey y dárow wielkich duchownych zebrał. *SkarŻyw 535*.

W połączeniu szeregowym (1): łámilłz iá [*bestyję*] pothym poczną w nienawiłci mieć/ ták iż iá odra/ obnaża/ y łpułtołża/ y miałto iey rozłzárpáią *RejAp 146*.

Zwroty: »[z czego] ciało obnażyć« (1): Zyły iuż wyłchły/ krew iákby nie byłá/ Z włzelákiey władzey ćiało obnażyłá. *GrabowSet A4*.

»obnażyć włosy« = *pozbawić włosów* (1): Wierzch głowy ich łyfy będzie/ y obnaży P. Bog włosy ich *SkarKaz 580b*.

Szeregi: »obnażyć, odrzeć« (1): Otho łłuchay/ iż obnażywłszy iá/ odárfzy iá z bogácthwá y s fáłłzow iey/ [...] mięło iey Potym požárto będzie *RejAp 146v*.

»spustoszyć i obnażyć« (1): A dziełięć rogow ktoreł widział ná bełtyiey/ ci będą nienawidzieć tey nierządnicę/ á łpułthołłá iá/ y obnaża [*desolatam facient illam et nudam*] *Leop Apoc 17/16*.

b) *Ujawnić [przed kim]* (1) : obnaże nieucćiwość twoię przed nimi [*nudabo ignominiam tuam coram eis*]/ á ogládaíá włłzyłtkę łłkarádość twoię. *Leop Ez 16/37*.

c) *Zwrot*: »odkryć a obnażyć [czyje] ucho« = *wyjawić komu* (1) : Abowiem ty Pánie Boże moy/ odkryłeł á obnażył vcho łługi Twe^g [*revelasti auriculam servi tui*]/ żebył mu miał zbudowác dom *Leop 1.Par 17/25*.

Synonimy: odkryć, odrzeć, rozebrać.

Formacje współrdzenne cf NAŻYĆ.

Cf OBNAŻENIE, OBNAŻONY